

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2230/2542

นาย ประชา ศรีสกุลยานนท์โจทก์ นาย วิชัย สุวีรานนท์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 24, ป.พ.พ. มาตรา 113, ป.พ.พ. มาตรา 456, ป.วิ.พ. มาตรา 177, ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.วิ.พ. มาตรา 143

ย่อ / หลักกฎหมาย

การซื้อขายที่ดินพิพาทซึ่งทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำใน
ช่วงเวลาที่โจทก์ถูกศาลสั่ง พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว อำนาจในการจัดการทรัพย์สินย่อม ตกอยู่กับ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โจทก์ไม่มีอำนาจกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 และ 24 ดังนั้นการซื้อขายที่ดินพิพาทดังกล่าว จึง
ตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113(เดิม)ไม่มีผลบังคับ การซื้อขาย
ที่ดินพิพาทก่อนโจทก์มีสถานะเป็นบุคคลล้มละลาย เมื่อมิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ ย่อมตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 456ไม่
มีผลบังคับตามกฎหมาย ไม่อาจฟังว่ามีการซื้อขายที่ดินพิพาท คดีแพ่ง การยกอายุความขึ้นเป็นข้อ
ต่อสู้เป็นการปฏิเสธ ข้ออ้างของโจทก์ จำเลยจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งในคำให้การ ว่าคดีของโจทก์
ขาดอายุความเพราะเหตุใด จำเลยให้การแต่เพียงว่า โจทก์จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด 1 ปี
นับแต่วันที่โจทก์ ได้รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน หรือภายในกำหนด 10 ปี นับแต่ เวลาสิทธินั้นได้มีขึ้น
ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ โดยมีได้แสดงให้ ชัดแจ้งว่าคดีขาดอายุความเรื่องอะไรและเพราะเหตุใด
คำให้การ ของจำเลยจึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 177 วรรคสอง
ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในปัญหาเรื่องอายุความ จึงชอบแล้ว การได้
กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์โดยการครอบครองตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
1382 จะต้องแสดง อาการยึดถือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อตนจริง ๆ โดยสงบและ
โดยเปิดเผยติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี ถ้าฟังการมีชื่อ เป็นเจ้าของที่ดินในโฉนดและการเสีย
ภาษีบำรุงท้องที่ย่อม มิใช่เป็นการครอบครองที่ดิน ที่ดินที่พิพาทคือที่ดินโฉนดเลขที่ 102174 แต่
ศาลชั้นต้นพิพากษาไปตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์เป็นโฉนดเลขที่ 102175 ก็เนื่องจากการพิมพ์
ผิดพลาดจากเลข 4 เป็นเลข 5 มาแต่แรก จึงเป็นข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อย ดังนี้ศาลอุทธรณ์
ย่อมมี อำนาจแก้ไขได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 143 วรรคแรก กรณีหา
ใช้โจทก์นำสืบแตกต่างกับ ฟ้องหรือจำเลยหลงต่อสู้แต่อย่างใดไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เดิมโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 102164 และ 102175 ตำบลสำโรง
ใต้ (สำโรง)อำเภอพระประแดง (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ ก่อนวันที่7 กรกฎาคม 2519
โจทก์นำโฉนดที่ดินทั้งสองฉบับไปวางเป็นประกันหนี้แก่จำเลยและลงลายมือชื่อใน
หนังสือมอบอำนาจที่ยังไม่ได้กรอกข้อความมอบให้จำเลยไว้ด้วย ต่อมาโจทก์ชำระหนี้แก่จำเลย
ครบถ้วนแล้วจึงทวงถามให้จำเลยส่งมอบโฉนดคืน แต่จำเลยเพิกเฉยประมาณกลางปี 2537 โจทก์
ทราบจำเลยได้จดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวเป็นของจำเลยตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2520 ซึ่งอยู่ใน
ระหว่างที่โจทก์ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด โจทก์ทวงถามให้จำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อ

จำเลยกลับมาเป็นชื่อโจทก์แต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยไปจดทะเบียนเพิกถอนนิติกรรม การซื้อขายที่ดินโฉนดเลขที่ 102164 และ 102175 ตำบลสำโรงใต้ (สำโรง) อำเภอบางบาล (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ พร้อมกับส่งมอบโฉนดที่ดินคืนโจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอา คำพิพากษาของศาลแทนการจดทะเบียนจำเลยให้การว่า จำเลยซื้อที่ดินพิพาททั้งสองแปลง จาก โจทก์โดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน จึงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่ ติดตามทรัพย์สินพิพาทคืนภายใน 1 ปี นับแต่รู้ว่ามีสิทธิเรียกคืน หรือภายใน 10 ปี นับแต่สิทธินั้นมิขึ้น ฟ้องโจทก์จึงขาดอายุความ จำเลยได้ครอบครองที่ดินพิพาทโดยเปิดเผยเจตนาเป็นเจ้าของเกินกว่า 10 ปี จำเลยจึงได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์แล้ว ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้ จำเลยไปจดทะเบียนเพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินโฉนดเลขที่ 102164 และ 102175 ตำบล สำโรงใต้ (สำโรง) อำเภอบางบาล (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ ที่ทำการจดทะเบียนเมื่อ วันที่ 11 ตุลาคม 2520 พร้อมส่งมอบโฉนดที่ดินทั้งสองแปลงคืนโจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอา คำพิพากษาของศาลแทนการจดทะเบียนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน แต่ให้แก้ หมายเลขโฉนดที่ดินเลขที่ 102175 ตำบลสำโรงใต้ (สำโรง) อำเภอบางบาล (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 102174 ตำบลสำโรงใต้ (สำโรง) อำเภอบางบาล (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ จำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่าเดิม ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 102164 และ 102174 ตำบลสำโรงใต้ (สำโรง) อำเภอบางบาล (พระโขนง) จังหวัดสมุทรปราการ เป็นของโจทก์ ต่อมาโจทก์ถูกศาลแพ่งมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เด็ดขาดเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2519 แล้วพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายในปี 2520 ต่อมา ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2535 และปรากฏว่า หนังสือมอบอำนาจของโจทก์ที่มอบอำนาจให้จำเลยจัดการขายที่ดินพิพาทให้แก่ตัวจำเลยเอง ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2520 หนังสือสัญญาขายที่ดินพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลย ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2520 และสารบัญชีจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลย ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2520 เช่นเดียวกันมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่าการจดทะเบียน โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เห็นว่า การซื้อขายที่ดินพิพาทซึ่งทำเป็นหนังสือ และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำในช่วงเวลาที่โจทก์ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แล้ว อำนาจในการจัดการทรัพย์สินย่อมตกอยู่แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โจทก์ไม่มีอำนาจ กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 และ 24 ดังนั้นการซื้อขายที่ดินพิพาทดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113 (เดิม) ไม่มีผลบังคับ ที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยเนื่องจากโจทก์ เป็นหนี้จำเลยและขายที่ดินพิพาทแทนการชำระหนี้ก่อนโจทก์มีสถานะเป็นบุคคลล้มละลายแม้ จำเลยไปปรับโอนที่ดินพิพาทภายหลังโจทก์เป็นบุคคลล้มละลายก็ได้ทำให้นิติกรรมซื้อขาย ที่ดินพิพาทเสียไป กรณีไม่ตกอยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 นั้น เห็นว่า การซื้อขายที่ดินพิพาทก่อนโจทก์มีสถานะเป็นบุคคลล้มละลายตามที่จำเลยอ้าง หากมีจริงก็ มิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมตกเป็นโมฆะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 456 จึงเสียไปไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย ไม่อาจฟังว่ามี การซื้อขายที่ดินพิพาทตามที่จำเลยอ้างปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปมี ว่าการยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ของจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เห็นว่า การยกอายุความขึ้น เป็นข้อต่อสู้ขึ้นเป็นการปฏิเสธข้ออ้างของโจทก์ จำเลยจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งในคำให้การว่าคดี

ของโจทก์ขาดอายุความเพราะเหตุใด แต่จำเลยให้การแต่เพียงว่าโจทก์จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่โจทก์ได้รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืนหรือภายในกำหนด 10 ปี นับแต่เวลาสิทธินั้นได้มีขึ้น ฟ้องโจทก์ขาดอายุความ โดยมีได้แสดงให้ชัดแจ้งว่าคดีขาดอายุความเรื่องอะไรและเพราะเหตุใด คำให้การของจำเลยจึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 177 วรรคสองที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยให้จึงชอบแล้วปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปมีว่าจำเลยได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์แล้วหรือไม่เห็นว่าการได้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์โดยการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 นั้น จะต้องแสดงอาการยึดถือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อตนจริง ๆ โดยสงบและโดยเปิดเผยติดต่อกันเป็นเวลาสิบปี แต่จำเลยเบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้านว่า ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจำเลยไม่เคยทำประโยชน์ใด ๆ เลยแสดงว่าจำเลยมิได้เข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินพิพาท จำเลยจึงมิได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยการครอบครองปรปักษ์ส่วนที่จำเลยฎีกาว่า โฉนดที่ดินพิพาทมีชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และจำเลยเสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ดินพิพาทเท่ากับว่าจำเลยเข้าครอบครองที่ดินพิพาทแล้วนั้น เห็นว่า ลำพังการมีชื่อเป็นเจ้าของที่ดินในโฉนดและการเสียภาษีบำรุงท้องที่มิใช่เป็นการครอบครองที่ดิน ทั้งจำเลยก็นำสืบว่าจำเลยเสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ดินพิพาทตามที่จำเลยฎีกาส่วนที่จำเลยฎีกาว่า การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เลขที่โฉนดที่ดินพิพาทจากเลขที่ 102175 เป็นเลขที่ 102174 โดยถือเป็นข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 143 วรรคแรก เป็นการไม่ชอบนั้น เห็นว่าที่ดินที่พิพาทกันคือที่ดินโฉนดเลขที่ 102174 แต่ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาไปตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์เป็นโฉนดเลขที่ 102175ก็เนื่องจากการพิมพ์ผิดพลาดจากเลข 4 เป็นเลข 5 มาแต่แรกจึงเป็นข้อผิดพลาดหรือผิดพลาดเล็กน้อย ศาลอุทธรณ์มีอำนาจแก้ไขได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 143 วรรคแรกหาใช่โจทก์นำสืบแตกต่างกับฟ้องหรือจำเลยหลงต่อสู้อย่างใดไม่พิพากษายืน

องค์คณะ

วุฒินันท์ สุขสว่าง · ระพีพร บรรจงศิลป์ · วิรัช ลิ้มวิชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2230/2542>